

Protestantse gemeente Leidsche Rijn, boerderij de Hoef

1 november 2020

Ds Marije Karreman

Lezing: Jeremia 29:1-14

Gemeente van Jezus Christus,

Wat staat ons te doen? Dat is een vraag die mij bezighoudt. Wat staat ons, als gelovigen, als gemeente van Christus te doen, in deze nieuwe werkelijkheid? Waar zijn we eigenlijk beland? Wat is dit voor een wereld, waarin we elke dag wakker worden en ons afvragen welk nieuws ons nu weer boven het hoofd hangt en zal worden gebracht vandaag?

De coronamaatregelen, die ons beperken, de besmettingscijfers die ons angst aanjagen, de onrust en onzekerheid die het geeft op zoveel niveaus, in onze huizen, op scholen, op de werkvloer, in ziekenhuizen en andere instellingen en ook in de landen om ons heen, en dan ook nog een aanslag op een docent maatschappijleer in Parijs, een aanslag bij een kerk in Nice, in Lyon.

De kerk stond er ook slecht op, in het nieuws, omdat grote groepen samen bleven komen. En überhaupt is de kerk in een lastig parket terecht gekomen, we komen nog wel samen, maar slechts met een klein groepje, we doen er alles aan om nog via audiovieringen uit te zenden, om verbonden te blijven, maar dat lukt slechts ten dele. Wat staat ons, als gelovigen, als gemeente van Christus te doen, in deze nieuwe werkelijkheid?

Een paar weken geleden, bij de doop van (...), vertelde ik al iets over de brief die we vandaag gelezen hebben, de brief van Jeremia aan de ballingen in Babel. Toen zagen we het volk weer vertrekken uit Babel, terug naar Jeruzalem. Ze begonnen weer te vieren op de oude fundamenten, en te bouwen tussen de puinhopen. Nu staan we alsnog even stil bij de situatie daarvoor. Bij een volk in ballingschap, ver weg van huis, en bij de brief die ze ontvangen.

Dorina Nauta, zij werkt bij Tear, een ontwikkelingsorganisatie, en zij wijdde afgelopen week een verhaal aan deze tekst. En ze trok lijnen naar onze situatie, de situatie waar de kerk zich nu in bevindt. Ze schrijft: 'Het verbannen volk van Israel verlangt ook terug naar de oude situatie. Al is dat natuurlijk niet helemaal te vergelijken. Zij zitten huilend bij de rivieren van Babylon, in ballingschap. Ze verlangen naar vroeger, naar hun eigen land. Ze verlangen ernaar om weer thuis te zijn. Er heerst onrust en onzekerheid, omdat ze zich niet thuis voelen in dit vreemde land. (...) Zoals wij ons niet thuis kunnen voelen in deze tijd en met de consequenties van de maatregelen. Dat geeft onrust en onzekerheid. Waar ben je thuis?'

En deze ballingen ontvangen een brief van Jeremia, met de woorden van hun God. *'Bouw huizen en ga daarin wonen, leg tuinen aan en eet van de opbrengst, ga huwelijken aan en verwek zonen en dochters. (...) Jullie moeten*

in aantal toenemen, niet afnemen. Bid tot de Heer voor de stad waarheen ik jullie heb weggevoerd en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. Dorina schrijft: 'Het volk wordt opgeroepen om ondanks hun verlangen naar een ander land, hier te settelen en er het beste van te maken.' En ze voegt eraan toe: 'Laat je niet lamslaan door het verlangen naar vroeger, maar ga je verbinden met de plaats en tijd waar je nu bent.' Het is een zin die bij me bleef hangen deze week. 'Laat je niet lamslaan door het verlangen naar vroeger, maar ga je verbinden met de plaats en tijd waar je nu bent.' Zou dat een antwoord kunnen zijn op die vraag die ik aan het begin stelde: wat staat ons te doen? Wat staat ons, als gelovigen, als gemeente van Christus te doen, in deze nieuwe werkelijkheid? Niet blijven terugverlangen naar vroeger, niet blijven hopen op de tijd dat alles weer normaal is, en we ons oude leventje weer op kunnen pakken, maar proberen uit te gaan van het hier en nu. Deze situatie, hoe moeilijk ook, op de één of andere manier accepteren. Te leven. Er het beste van te maken.

In het blad de Nieuwe Koers van de maand September werd de Duitse predikant Bonhoeffer aangehaald, die in zijn tijd, tijdens de Tweede Wereldoorlog, nadacht en schreef over de plaats van de kerk in de wereld, en over christen-zijn. Hij kwam, toen hij in de gevangenis in Berlijn zat aan het einde van de Tweede Wereldoorlog, tot zijn verbazing in aanraking met mensen die zich zelfs in een situatie van grote nood, niet tot het geloof keerden. Volgens hem was de kerk niet in staat om het verzoenende en verlossende woord te brengen aan de wereld en de mensen. Ze was vooral druk met zichzelf, zelfs in oorlogstijd.

En dan zegt hij deze beroemd geworden zinnen: 'Ons Christen-zijn zal in deze tijd bestaan uit slechts twee elementen: bidden en onder de mensen het goede doen. Elk denken en praten en organiseren van christenen moet herboren worden uit dat bidden en dat doen.' Hij roept de kerk en de gelovigen op om niet op dezelfde voet verder te gaan. Eigenlijk zegt hij ook dat er minder gepreekt zou moeten worden, we moeten eerder minder dan meer woorden gebruiken... Het gaat er niet om mensen die in nood zijn tot het geloof te verleiden, het hen op te dringen nu ze het moeilijk hebben. Nee, wij moeten ons bekeren, bekeren tot echt medemens zijn, tot echte nabijheid.

'Bidden en onder de mensen het goede doen.' Dat is wat de kerk te doen staat, wat gelovigen te doen staat.

Hoe dat er dan precies uit zou moeten zien, dat legt hij niet uit.

Tear is een organisatie, die wereldwijd hulp biedt via lokale organisaties en kerken. Dorina Nauta, die ik al eerder aanhaalde, vertelt hoe in het werk van Tear, *veerkracht* een kernbegrip is. Er is *veerkracht* nodig voor dorpen en steden die weer op moeten klauteren na een overstroming of aardbeving, *veerkracht* om hoop te houden bij de zoveelste hongersnood, en ze beschrijft dat ze voorbeelden zien van *veerkracht*, die hun verstand te boven gaan. Bijvoorbeeld als gemeenteleden van kleine kerkjes in rampgebieden noodgedwongen hulpverleners worden. 'Te midden van alle ellende maakt die

veerkracht een stukje van Gods nieuwe wereld zichtbaar.' Wat zouden *wij* kunnen betekenen als gemeente, als gelovigen, als we gaan denken in mogelijkheden en niet in beperkingen? Als we veerkrachtig blijken? Hoe kunnen wij hoopbrengers zijn en zo iets goeds teweeg brengen in onze omgeving?

Ik wil deze woorden, deze vragen, graag in jullie midden neerleggen vandaag, voor ons hier in de Hoef en voor hen die thuis meeluisteren. Ik hoop dat jullie met me mee willen denken, in de komende weken, over wat wijsheid is, wat we doen en zouden moeten doen, als gemeente. En wat dat precies kan inhouden: bidden en onder de mensen het goede doen, ons inzetten voor de bloei van de stad. Denk erover na, zet het eens op papier, praat erover, mail het me. De volgorde wordt ons al gegeven: eerst bidden. We beginnen bij de bron, we starten aan de basis, bij de God bij wie we ons hart kunnen uitstorten en met wie we onze zorgen kunt delen. En die ons wil inspireren tot denken in mogelijkheden en niet in beperkingen, die ons veerkracht wil geven om ongedachte dingen te doen...

Ik eindig met de woorden van een lied uit het liedboek, lied 974
'Maak ons uw liefde, God, tot opmaat van het leven...' (en verder)
Amen